

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Розробник: Зоря Світлана, доцент кафедри фінансів банківської справи та страхування, к.е.н, доцент



Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

| | |
|---|---|
| Назва навчальної дисципліни | Страховий менеджмент |
| Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти | обов'язкова |
| Назва структурного підрозділу | Кафедра фінансів, банківської справи та страхування |
| Контактні дані розробників, які залучені до виконання | Викладач: Зоря Світлана, к.е.н., доцент Контакти: 12 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: svitlana.zoria@pdaa.edu.ua тел: +380993370500 сторінка викладача: https://cutt.ly/rOv4lc5 |
| Рівень вищої освіти | Другий (магістерський) рівень |
| Спеціальність Освітньо-професійна програма | 072 Фінанси, банківська справа та страхування ОПП Фінанси, банківська справа та страхування |
| Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни | Банківська система, Страхування, Фінанси підприємств (дисципліни, що включені до вступного фахового випробування за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування). |

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

Основні завдання навчальної дисципліни: з'ясування об'єктивної необхідності, сутності, функцій та принципів страхового менеджменту; вивчення правових аспектів функціонування суб'єктів страхового бізнесу, особливостей управління процесом створення та ліцензування страхової діяльності, системи управління страховика, формування й використання ресурсного потенціалу страхових компаній, ролі та значення планування у страховій діяльності, значення комунікаційного процесу та інформаційного забезпечення страхового менеджменту; набуття здобувачами вищої освіти стійких знань з теорії та практики управління маркетинговою діяльністю страхової організації, управління ризиками у страховика, управління грошовими потоками, фінансовою діяльністю, фінансовою надійністю та платоспроможністю страховика; вивчення практичних аспектів функціонування служби врегулювання страхових претензій та дотримання правил фінансового моніторингу.

Компетентності:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну класифікацію.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту.

Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика.

Тема 3. Планування у страховій діяльності.

Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту.

Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі.

Тема 6. Управління ризиками у страховика.

Тема 7. Урегулювання страхових претензій.

Тема 8. Управління грошовими потоками страховика.

Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика.

Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

| Назви тем | Кількість годин | | | | | | | |
|---|--------------------------------------|--------------|-----------|------------|---------------------------------------|--------------|----------|------------|
| | денна форма навчання ФБСС мд 2022 | | | | заочна форма навчання ФБСС мз 2022 | | | |
| | усього | у тому числі | | | усього | у тому числі | | |
| | | о | л | п | | с.р. | л | п |
| Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту | 18 | 4 | 4 | 10 | 17 | 2 | 2 | 13 |
| Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика | 16 | 2 | 2 | 12 | 16 | 2 | - | 14 |
| Тема 3. Планування у страховій діяльності | 16 | 4 | 2 | 10 | 16 | - | - | 16 |
| Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту | 16 | 2 | 2 | 12 | 16 | - | - | 16 |
| Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі | 16 | 2 | 2 | 12 | 16 | - | - | 16 |
| Тема 6. Управління ризиками у страховика | 16 | 2 | 2 | 12 | 16 | - | - | 16 |
| Тема 7. Урегулювання страхових претензій | 15 | 2 | 2 | 11 | 16 | - | - | 16 |
| Тема 8. Управління грошовими потоками страховика | 18 | 4 | 4 | 10 | 18 | 2 | 2 | 14 |
| Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика | 18 | 4 | 4 | 10 | 18 | 2 | 2 | 14 |
| Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях | 16 | 2 | 4 | 10 | 16 | - | - | 16 |
| у. т. ч. індивідуальне завдання (контрольна робота) | - | - | - | - | - | - | - | 70 |
| Усього годин | 165 | 28 | 28 | 109 | 165 | 8 | 6 | 151 |

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання ФБСС мд 2022*

| Програмні результати навчання | Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти | | | | | | | Разом |
|-------------------------------|---|--|--------------------------------------|----------------------------|--------------------|-------------------|---------|-------|
| | Опитування | Виконання вправ на практичних заняттях | Виконання завдань самостійної роботи | | Розв'язання тестів | Контрольна робота | Екзамен | |
| | | | підготовка тез | виконання домашніх завдань | | | | |
| ПР01 | 2 | 4 | 1 | 2 | 4 | 3 | 4 | 20 |
| ПР04 | 2 | 4 | 1 | 2 | 4 | 3 | 4 | 20 |
| ПР09 | 2 | 4 | 1 | 2 | 4 | 3 | 4 | 20 |
| ПР11 | 2 | 4 | 1 | 2 | 4 | 3 | 4 | 20 |
| ПР12 | 2 | 4 | 1 | 2 | 4 | 3 | 4 | 20 |
| Разом | 10 | 20 | 5 | 10 | 20 | 15 | 20 | 100 |

*- для максимальної кількості балів

Форми контролю результатів навчання ФБСС мз 2022*

| Програмні результати навчання | Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти | | | | | Разом |
|-------------------------------|---|--|--------------------------------------|--|---------|-------|
| | Опитування | Виконання вправ на практичних заняттях | Виконання завдань самостійної роботи | | Екзамен | |
| | | | Виконання домашніх завдань | виконання індивідуальних завдань (контрольна робота) | | |
| ПР01 | 3 | 3 | 2 | 8 | 4 | 20 |
| ПР04 | 3 | 3 | 2 | 8 | 4 | 20 |
| ПР09 | 3 | 3 | 2 | 8 | 4 | 20 |
| ПР11 | 3 | 3 | 2 | 8 | 4 | 20 |
| ПР12 | 3 | 3 | 2 | 8 | 4 | 20 |
| Разом | 15 | 15 | 10 | 40 | 20 | 100 |

*- для максимальної кількості балів

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
Денна форма навчання ФБСС мд 2022

| Назва теми | Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти | | | | | | Разом по темі |
|--|---|--|--------------------------------------|---|--------------------|---|---------------|
| | опитування | виконання вправ на практичних заняттях | виконання завдань самостійної роботи | | розв'язання тестів | підсумкова контрольна робота ³ | |
| | | | підготовка тез ¹ | виконання домашніх завдань ² | | | |
| Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту | 1 | 2 | | | 2 | | 5 |
| Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 3. Планування у страховій діяльності | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 6. Управління ризиками у страховика | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 7. Урегулювання страхових претензій | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 8. Управління грошовими потоками страховика | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях | 1 | 2 | | | 5 | | |
| Підготовка тез | - | - | 5 | | - | | 5 |
| Виконання домашніх завдань | - | - | - | 10 | - | | 10 |
| Підсумкова контрольна робота | - | - | - | - | - | 15 | 15 |
| Екзамен | - | - | - | - | - | - | 20 |
| Разом | 10 | 20 | 5 | 10 | 20 | 15 | 100 |

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти готують тези доповіді в розрізі тем навчальної дисципліни, з якими доповідають на міжнародній, всеукраїнській, студентській науково-практичній конференції, засіданні наукового гуртка, підсумковій конференції (круглому столі) за результатами вивчення дисципліни, тощо. При цьому бали (максимум 5 балів) виставляються окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожну тему отримуючи максимум 1 бал) при цьому бали виставляються сумарно (максимум 10 балів) окремою позицією;

³в кінці семестру передбачено написання підсумкової контрольної роботи (максимум 15 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією.

Заочна форма навчання ФБСС мз 2022

| Назва теми | Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти | | | | Разом по темі |
|--|---|--|---|--------------------------------|---------------|
| | опитування | виконання вправ на практичних заняттях | виконання завдань самостійної роботи | | |
| | | | виконання домашніх завдань ¹ | контрольна робота ² | |
| Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту | 5 | 5 | | | 10 |
| Тема 2. Ресурсний потенціал та система управління страховика | - | - | | | - |
| Тема 3. Планування у страховій діяльності | - | - | | | - |
| Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту | - | - | | | - |
| Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі | - | - | | | - |
| Тема 6. Управління ризиками у страховика | - | - | | | - |
| Тема 7. Урегулювання страхових претензій | - | - | | | - |
| Тема 8. Управління грошовими потоками страховика | 5 | 5 | | | 10 |
| Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика | 5 | 5 | | | 10 |
| Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях | - | - | | | - |
| Виконання домашніх завдань | - | - | 10 | 10 | |
| Виконання індивідуальних завдань (контрольна робота) | - | - | - | 40 | 40 |
| Екзамен | - | - | - | - | 20 |
| Разом | 15 | 15 | 10 | 40 | 100 |

¹протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують домашні завдання по кожній темі навчальної дисципліни (за кожен тему отримуючи максимум 1 бал по кожній темі) при цьому бали виставляються сумарно окремою позицією;

²протягом семестру здобувачі вищої освіти заочної форми навчання виконують індивідуальні завдання у вигляді контрольної роботи (максимум 40 балів) при цьому бали виставляються окремою позицією.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти ФБСС мд 2022

| Форма контролю | Бали | Критерії оцінювання |
|--|------|---|
| Опитування | 0-1 | <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання не точної відповіді чи допущення суттєвих помилок у відповідях, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту, а також не можливість в повній мірі обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – у випадку не можливості здобувача вищої освіти надати відповіді на питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.</p> |
| Виконання вправ на практичних заняттях | 0-2 | <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати знання в сфері страхового менеджменту, а також</p> |

| | | |
|--------------------------------|------------|--|
| | | <p>обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про низький рівень здібностей використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту, а також не можливість в повній мірі обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – у випадку не можливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.</p> |
| <p>Підготовка тез доповіді</p> | <p>0-5</p> | <p><i>Здобувач вищої освіти має змогу протягом семестру підготувати тези доповіді, що оцінюється наступним чином:</i></p> <p>5 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку підготовки наукових тез та виступі з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській, студентській науково-практичній конференції, засіданні наукового гуртка, підсумковій конференції (круглому столі) за результатами вивчення дисципліни, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку підготовки наукових тез доповіді (без виступу) на міжнародну, всеукраїнську, студентську науково-практичну конференцію, засідання наукового гуртка, підсумкову конференцію (круглий стіл) за результатами вивчення дисципліни, що свідчить про достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності підготовлених наукових тез доповіді на міжнародну, всеукраїнську,</p> |

| | | |
|----------------------------|----------------------------------|--|
| | | університетську конференцію, підсумкову конференцію (круглий стіл) за результатами вивчення дисципліни, що не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання. |
| Виконання домашніх завдань | 0-1 (за кожну тему із десяти) | <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему (із десяти) у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему (із десяти) у випадку допущенні помилок чи фрагментарному відображенні матеріалу при виконанні домашніх завдань, що свідчить про не достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також не можливість на достатньому рівні обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність володіння навичок самостійної роботи та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p> |
| Тести | 0-2 | <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення більше ніж 90 % тестів, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення тестів на рівні від 60-89 % від загальної кількості тестів, що свідчить про достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати знання в сфері страхового менеджменту для</p> |

| | | |
|-------------------------------------|-------------|--|
| | | <p>прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного вирішення тестів на рівні від 30-59 % від загальної кількості тестів, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також неможливість в повній мірі обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності правильних відповідей, чи наявності правильних відповідей, що не перевищує 29 % від загальної кількості тестів, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.</p> |
| <p>Підсумкова контрольна робота</p> | <p>0-15</p> | <p><i>Підсумкова контрольна робота включає 5 питань, із них 4 запитань теоретичного характеру та 1 задача. Кожне питання (в т. ч і задача), оцінюється у 3 бали.</i></p> <p><i>Теоретичне питання:</i></p> <p>3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, застосовувати управлінські навички у сфері страхування, а також вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, застосовувати управлінські навички у сфері страхування, а також вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, а також вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу що стосується страхового менеджменту.</p> <p><i>Задача:</i></p> |

| | |
|--|--|
| | <p>3 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, а також вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належним чином розв’язаної оформленої задачі, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p> |
|--|--|

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти ФБСС_мз_2022

| Форма контролю | Бали | Критерії оцінювання |
|----------------|------|--|
| Опитування | 0-5 | <p>5 балів – здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної та чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>3-4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, систематизувати та</p> |

| | | |
|---|------------|--|
| | | <p>аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1-2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту, а також неможливість на достатньому рівні обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – у випадку неможливості здобувача вищої освіти надати відповіді на питання, що свідчить про відсутність знань та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.</p> |
| <p>Виконання вправ на практичних заняттях</p> | <p>0-5</p> | <p>5 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання практичних завдань, належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>3-4 бал – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про достатній рівень здібностей використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту, а також обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1-2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні практичних завдань, що свідчить про низький рівень здібностей використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, застосовувати управлінські</p> |

| | | |
|---|-------------------------------|---|
| | | <p>навички для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту, а також не можливість обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – у випадку не можливості здобувача вищої освіти виконати практичні завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання в межах зазначеної дисципліни.</p> |
| Виконання домашніх завдань | 0-1 (за кожну тему із десяти) | <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему (із десяти) у випадку правильного виконання завдань та належного їх оформлення, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0,5 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожну тему (із десяти) у випадку наявності помилок при виконанні домашніх завдань, що свідчить про достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформлених домашніх завдань, що свідчить про відсутність володіння навичок самостійної роботи та не дає в цілому можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p> |
| Виконання індивідуальних завдань у вигляді контрольної роботи | 0-40 | <p><i>За виконання контрольної роботи, яка містить 2 теоретичні питання та 1 задачу, здобувач вищої освіти заочної форми навчання може отримати максимально 40 балів із наступним їх розподілом – 10 балів за кожне теоретичне питання та 20 балів за задачу.</i></p> <p><i>Теоретичне питання:</i></p> <p>8-10 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, застосовувати управлінські навички у сфері страхування, а також вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>5-7 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної</p> |

чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, застосовувати управлінські навички у сфері страхування, а також вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;

1-4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, а також вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;

0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу що стосується страхового менеджменту.

Задача:

16-20 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;

9-15 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;

1-8 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, а також вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;

0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належним чином розв’язаної оформленої задачі, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти ФБСС_мд_2022;
ФБСС_мз_2022 на екзамені***

| Вид завдання | Бали | Критерії оцінювання |
|-------------------------------|------|--|
| для 1-го теоретичного питання | 0-5 | <p>5 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання повної та чіткої відповіді на теоретичне питання, що свідчить про високий рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, застосовувати управлінські навички у сфері страхування, а також вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>3-4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку надання неповної чи не точної відповіді, що свідчить про достатній рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, застосовувати управлінські навички у сфері страхування, а також вміння застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>1-2 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку допущення суттєвих помилок у відповідях, володінні тільки загальним понятійним апаратом в межах тематики навчальної дисципліни, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, а також вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу що стосується страхового менеджменту.</p> |
| для 1-го практичного завдання | 0-10 | <p>8-10 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку правильного виконання задачі, належного її оформлення, що свідчить про високий рівень здібностей відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>5-7 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку виявлення незначних методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про достатній рівень здібностей відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері страхування, застосовувати поглиблені знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень, а також обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1-4 бали – здобувач вищої освіти отримує у випадку наявності значної кількості методичних помилок при виконанні та оформленні задачі, що свідчить про низький рівень навиків використовувати фундаментальні</p> |

| | | |
|--|--|---|
| | | <p>закономірності розвитку страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності, а також вміння застосовувати лише базові знання в сфері страхового менеджменту для прийняття рішень;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належним чином виконаного практичного завдання, що свідчить про відсутність знань та здібностей застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання та інтерпретації практичних завдань, та не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.</p> |
|--|--|---|

Екзамен складається з 2-х теоретичних питань та 1-го практичного завдання. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

Шкала оцінювання ЄКТС та 4-бальна шкала

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ЄКТС | Оцінка за 4-бальною шкалою |
|--|-------------|----------------------------|
| 90 – 100 | A | відмінно |
| 82 – 89 | B | добре |
| 74 – 81 | C | |
| 64 – 73 | D | задовільно |
| 60 – 63 | E | |
| 35 – 59 | FX | незадовільно |
| 1 – 34 | F | |

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 165 год

Кількість кредитів 5,5

Форма семестрового контролю екзамен.

Політика навчальної дисципліни:

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

2. Дедлайни та перескладання: відвідування занять є обов'язковим. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

3. Додаткові можливості для здобувачів вищої освіти: є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Udemu тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма навчальної дисципліни, анотація, матеріали в системі Moodle тощо.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. Страхований менеджмент : підручник. Вінниця : ВНАУ, 2019. 294 с.
2. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страхований менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 215 с.
3. Про страхування : Закон України від 07 бер. 1996 р., № 85 /96 / *Відомості Верховної ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Сіренко Н. М., Мельник О. І., Шишпанова Н. О. Страхований менеджмент : навч. посіб.; Миколаїв. нац. аграр. ун-т. Миколаїв : МНАУ, 2020. 179 с.
5. Сокиринська І. Г., Журавльова Т. О., Аберніхіна І. Г. Страхований менеджмент : навч. посіб. Дніпропетровськ : Пороги, 2016. 300 с.

Допоміжні

1. Господарський Кодекс України / Відомості Верховної ради України від 16 січ. 2003 р., № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

2. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.

3. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Цифровий маркетинг як основа підвищення страхової культури та забезпечення ефективності управління діяльності страховика. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 66. С. 232-236. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/68_2022/42.pdf.

4. Зоря О.П., Зоря С.П., Мауер Д. Р. Підвищення ефективності страхового менеджменту за допомогою інструментів digital-маркетингу страхових послуг. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Випуск 2(02). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/75> DOI: 10.32782/dees.2-19.

5. Зоря С. П. Особливості конкуренції на страховому ринку України. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 4 (178). С. 274–279.

6. Зоря С. П. Перестрахування як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 1 (12). Полтава : ПДАА. 2016. С. 180 – 186.

7. Зоря С. П., В. Д. Чумак, Мисник Т. Г. Особливості функціонування страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6783>.

8. Зоря С. П., Малахова Н. П. Формування фінансових результатів діяльності страховика. *Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики* : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, 1 грудня 2017 р. Полтава, 2017. С. 56–58.

9. Зоря С. П. Економічна сутність та напрями оцінки конкуренції на страховому ринку. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 155–157.

10. Клапків Л. М., Клапків Ю. М., Свірський В. С. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній: теоретичні засади, сучасні реалії та прагматизм управління : монографія. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2020. 171 с.

11. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.

12. Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. «4Р» маркетингу страхових компаній : монографія. Суми : Університетська книга, 2014. 432 с.

13. Литовченко І. Л., Рулінська О. В., Новошинська Л. В., Баранова В. Г. Стратегічне маркетингове планування в страхових компаніях : монографія. Одеса : ИНВАЦ, 2014. 280 с.

14. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.

15. Про господарські товариства : Закон України від 19 вер. 1991 р., № 1576-ХІІ / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

16. Про затвердження Вимог до організації і функціонування системи управління ризиками у страховика : Розпорядження Національної комісії, що

здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 04 лют. 2014 р., № 295 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0344-14#Text>.

17. Про затвердження Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова правління НБУ від 24 груд. 2021 р., № 153 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-21#n1737>.

18. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика : Розпорядження Національної комісії що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 07 лип. 2018 р., № 850 / Міністерство юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-18#Text>.

19. Про затвердження Методики формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17 груд. 2004 р., № 3104 / Міністерство юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05#Text>.

20. Про затвердження Методики формування резервів із страхування життя : Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27 січ. 2004 р., № 24 / Міністерство юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04#n16>.

21. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня. 2001 р., № 2664-III / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>.

22. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 378 с.

23. Світлична О. С., Сташкевич Н. М. Управління фінансами страхових організацій : навч. пос. Одеса : Атлант, 2015. 258 с.

24. Ткаченко К. Інструменти страхового менеджменту та напрями їх удосконалення. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 3. С. 97–104.

25. Фурса А. В. Страховий менеджмент: [навч. посіб.]. Київ: ЦП «Компринт», 2016. 180 с.

26. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Київ: НУХТ, 2014. 143 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Insurance Europe : веб-сайт. URL: <http://www.insuranceeurope.eu/>.
2. Кабінет Міністрів України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
3. Ліга страхових організацій України (ЛІСОУ). : веб-сайт. URL: <http://uainsur.com/>.
4. Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) : веб-сайт. URL: http://www.mtsbu.ua/ua/about_us/general/.
5. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.
6. «Форіншурер (страхування)» : веб-сайт. URL: <https://forinsurer.com/>.